

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації на тему «Психологічні умови розвитку
особистісної готовності до подружнього життя» здобувача наукового
ступеня доктора філософії Вовк Аліна Іванівна з галузі знань 05
Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 Психологія**

Публічна презентація проведена на міжкафедральному (фаховому) семінарі кафедри психології та педагогіки і кафедри іноземних мов «28» лютого 2025 року, протокол № 7-А.

1. Актуальність теми Сьогодні шлюб часто втрачає характер обов'язкової соціальної норми, а стосунки будуються здебільшого через актуальність психологічних потреб у близькості, підтримці та взаєморозумінні. До того ж, підготовка молоді до сімейного життя в процесі виховання не має рис цілеспрямованого впливу, а здійснюється хаотично, ситуативно, що характеризує розвинений шлюбний потенціал нерівномірністю та дефіцитністю, в свою чергу, знижуючи рівень готовності до шлюбу. Означені соціальні зміни створюють нові виклики, серед яких недостатня особистісна готовність до побудови гармонійних та стабільних шлюбних відносин, що є однією з ключових причин конфліктів, розлучень та невдоволеності стосунками. Дослідження виявляється у зміні підходів до взаємин між чоловіком і жінкою, зменшенні кількості укладених шлюбів та зростанні кількості розлучень.

Проблеми, пов'язані з готовністю до шлюбу, впливають не лише на якість сімейного життя, але й на виховання дітей, формування їхньої психологічної захищеності та загальний розвиток. Відсутність сформованого шлюбного потенціалу, недостатність знань про ролі та функції в шлюбі, низький рівень емоційної зрілості та невміння задовольняти базові потреби свої та партнера часто стають причинами труднощів у створенні та збереженні сім'ї. Актуальність теми обумовлюється необхідністю пошуку нових форм і методів розвитку особистісної готовності до подружнього

життя, що має не лише теоретичне, а й практичне значення для створення умов, що сприяють укладенню стабільних, щасливих та гармонійних шлюбів.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота виконана відповідно до напрямів досліджень наукової школи кафедри психології та педагогіки Хмельницького національного університету «Психологічні засади підготовки молоді до сімейного життя» та у межах науково-дослідної роботи «Формування особистості як суб'єкта самотворення» (шифр 0119U103663) (внесок здобувача полягає у визначенні психологічних умов, що здійснюють вплив на особистісну готовності до подружнього життя).

3. Наукова новизна отриманих результатів. У дисертації *уперше*:

- визначено пріоритетні психологічні умови, що впливають на розвиток особистісної готовності до подружнього життя;

- з'ясовано характеристики, показники та рівні розвитку особистісної готовності до шлюбу, базуючись на них створено «Модель особистості, що здатна будувати гармонійні сімейні стосунки»;

- розроблено тренінгово-розвивальну програму «Дорога до сімейного щастя: готовність до шлюбу» направлену на розвиток особистісної готовності до подружнього життя;

уточнено:

- феноменологію сформованості шлюбного потенціалу особистості;
- структуру компонентів особистісної готовності до подружнього життя.

набули подальшого розвитку:

- стратегії, методи та прийоми саморозвитку шлюбного потенціалу особистості для готовності до подружнього життя, а саме, розроблена низка практичних рекомендацій молоді щодо саморозвитку шлюбного потенціалу.

4. Теоретичне та практичне значення результатів дисертації може

бути використане: викладачами психологічних дисциплін, психологами-консультантами, педагогами для поглиблення особистих знань щодо взаємозв'язку психологічних умов та готовністю особистості до шлюбу; подружніми консультантами для здійснення діагностики або розвитку

шлюбного потенціалу молоді; під час викладання таких дисциплін як «Психологія подружніх стосунків», «Сімейне консультування», «Теорія і практика сімейного консультування», «Підготовка молоді до подружнього життя» та інших дисциплін, що включають дотичні за змістом теми.

Пояснення: дисертація повинна містити наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні та/або експериментальні результати проведених досліджень, що мають істотне значення для певної галузі знань та підтверджуються документами, які засвідчують проведення таких досліджень, а також свідчити про особистий внесок здобувача в науку та характеризуватися єдністю змісту.

5. Використання результатів роботи. Основні положення і результати дисертаційного дослідження апробовано на: Міжнародній науково-практичній конференції «Психологія та педагогіка у XXI столітті: перспективні та пріоритетні напрямки досліджень» (Київ, 4-5 червня, 2021); III Міжнародній науково-практичній конференції «Особистість та суспільство в цифрову еру: психологічний вимір» (Одеса, 24 червня 2022 року); XIII Всеукраїнській науково-практичній конференції «Формування особистості сучасного фахівця як суб'єкта самостворення в умовах освітнього простору» (Хмельницький, 30 листопада 2023 р.). XIV Всеукраїнській науково-практичній конференції «Формування особистості сучасного фахівця як суб'єкта самостворення в умовах освітнього простору» (Хмельницький, 28 листопада 2024 р.).

Отримані довідки про провадження результатів дослідження в практичну діяльність психологів Хмельницького міського центру соціальних служб та у процес професійної підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «бакалавр» спеціальності 053-Психологія Хмельницького національного університету.

6. Особиста участь автора в одержанні наукових та практичних результатів, що викладені в дисертаційній роботі - авторка дисертації самостійно отримала всі наведені наукові результати.

Дисертаційна робота виконана на кафедрі психології та педагогіки

науковий керівник доктор психологічних наук, професор
Є. М. Потапчук.

Розглянувши звіт подібності щодо перевірки на плагіат, встановлено, що дисертаційна робота Вовк А. І. є результатом самостійних досліджень здобувача і не містить елементів плагіату та запозичень. Використані ідеї, результати і тексти інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Дисертація характеризується єдністю змісту та відповідає вимогам щодо її оформлення.

7. Перелік публікацій за темою дисертації із зазначенням особистого внеску здобувача.

За результатами досліджень опубліковано 10 наукових праць, у тому числі 5 статей у наукових фахових виданнях, 5 тез доповідей в збірниках матеріалів всеукраїнських та міжнародних конференцій.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Вовк А. І. Вплив характеру особистості на її здатність будувати гармонійні сімейні стосунки. *Перспективи та інновації науки*. 2022. № 12(17). С. 291–303. DOI: [10.52058/2786-4952-2022-12\(17\)-291-303](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-12(17)-291-303) (засвідчено сертифікатом)

2. Вовк А. І. Дослідження психологічних умов та чинників, що здійснюють вплив на рівень готовності особистості до шлюбу. *Науковий журнал: Psychology travelogs: ХНУ*, 2024. № 3. С. 132–149. DOI: <https://doi.org/10.31891/pt-2024-3-13>

3. Вовк А. І. Роль сім'ї у розвитку шлюбного потенціалу дитини: науковий журнал з соціології та психології. *Габітус*. 2022. №34. С. 64–69.

4. Вовк А. І. Теоретичне дослідження проблем майбутніх сімей в контексті сформованості шлюбних потенціалів пари. *Вісник львівського університету, серія психологічні науки*. 2021. Вип. 9. С. 66–73. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-5208>.

5. Потапчук Є. М., Вовк А. І. Методичні основи тренінгово-розвивальної програми з підготовки до шлюбу: структура та зміст. *Наукові перспективи*. 2024. Вип. 11 (53). С. 1530–1542. (дисертантка створила та

обґрунтувала тренінгово-розвивальну програму «Дорога до сімейного щастя: готовність до шлюбу», що направлена на розвиток особистісної готовності до подружнього життя.)

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

6. Вовк А. І. Здатність особистості до саморозвитку шлюбного потенціалу. *Особистість та суспільство в цифрову еру: психологічний вимір*: матеріали III Міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 24 черв., 2024 р.). Одеса. 2022. С. 45–48. DOI: <https://doi.org/10.32837/11300.17987>

7. Вовк А. І., Потапчук Є. М. Мотивація особистості до саморозвитку шлюбного потенціалу. *Формування особистості сучасного фахівця як суб'єкта самотворення в умовах освітнього простору*: матеріали XIII Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 30 листопада 2023 р.), Хмельницький національний університет. Хмельницький, 2023. С. 55–58. (засвідчено сертифікатом) (дисертантка обґрунтувала поняття «саморозвиток шлюбного потенціалу» та умови внутрішньої стійкої мотивації саморозвитку шлюбного потенціалу.)

8. Вовк А. І. Теоретичний аналіз шлюбного потенціалу особистості. *Психологія та педагогіка у XXI столітті: перспективні та пріоритетні напрямки досліджень*: матеріали Міжнар. наук-практ. конф. Київ, 2021. С. 86–89.

9. Вовк А. І. Роль закладу вищої освіти у підготовці студентської молоді до сімейного життя. *Проблеми та стратегії розвитку педагогічної та психологічної освіти в Україні та країнах ЄС* : збірник тез наук-метод. доп. (м. Рига, Латвійська Республіка, 19 грудня 2022 р. – 29 січня 2023 р.). С. 14–19. (засвідчено сертифікатом)

10. Вовк А., Потапчук Є. Готовність до шлюбу як багатогранний процес. *Формування особистості сучасного фахівця як суб'єкта самотворення в умовах освітнього простору*: матеріали XIII Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 28 листопада 2024 р.) Хмельницький національний університет. Хмельницький, 2024. С. 53–56. (дисертантка відобразила проблему багатоаспектності феномену особистісної готовності до шлюбу.)

(Далі роботи наводяться у такому порядку: монографії, статті у наукових фахових виданнях, інших виданнях, авторські свідоцтва, патенти, матеріали конференцій;

При наведенні статей у фахових виданнях вказується, які з них надруковано у виданнях держав, що входять до ОЕСР, ЄС, фахових виданнях України категорії «А», або закордонних виданнях, що входять до WoS або Scopus.

Після кожної роботи, яка опублікована зі співавторами, наводиться також особистий внесок здобувача.).

ВВАЖАТИ, що дисертаційна робота Вовк А.І. «Психологічні умови розвитку особистісної готовності до подружнього життя», яка подана на здобуття ступеня доктора філософії, за своїм науковим рівнем та практичною цінністю, змістом та оформленням повністю відповідає вимогам ПП. 6, 7, 8, 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради Закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, та відповідає напрямку наукового дослідження освітньо-наукової програми Хмельницького національного університету зі спеціальності 053 Психологія.

РЕКОМЕНДУВАТИ:

Дисертаційну роботу «Психологічні умови розвитку особистісної готовності до подружнього життя», подану Вовк Аліною Іванівною на здобуття ступеня доктора філософії, до захисту.

Головуючий публічної презентації

(завідувач кафедри психології та педагогіки):

Доктор психологічних наук,

професор кафедри психології та педагогіки Таїсія КОМАР

